

Presentatie

Omgevingsprogramma Groen in en om Waterland

Versie 1.2 nov '25

Onderwerpen

1. Bereikt met oude groenvisie
2. Waarom een omgevingsprogramma Groen?
3. Kaders
4. Handreiking
5. Groenprogramma
6. Monitoring en evaluatie
7. Participatie
8. Hoe nu verder

1. Bereikt met oude groenvisie 2020-2024

- Bomen behouden **nieuwbouw**;
- Afname aantal **meldingen**;
- **Bewonersinitiatieven** gefaciliteerd;
- **Buitendienst** verder ontwikkeld (zelf uitvoeren);

Cijfers:

- Op ruim **100 locaties** groenvakken verbeterd;
- **85.000** stuks planten;
- 400 bomen **geplant**;
- 44 bomen **verplant**.

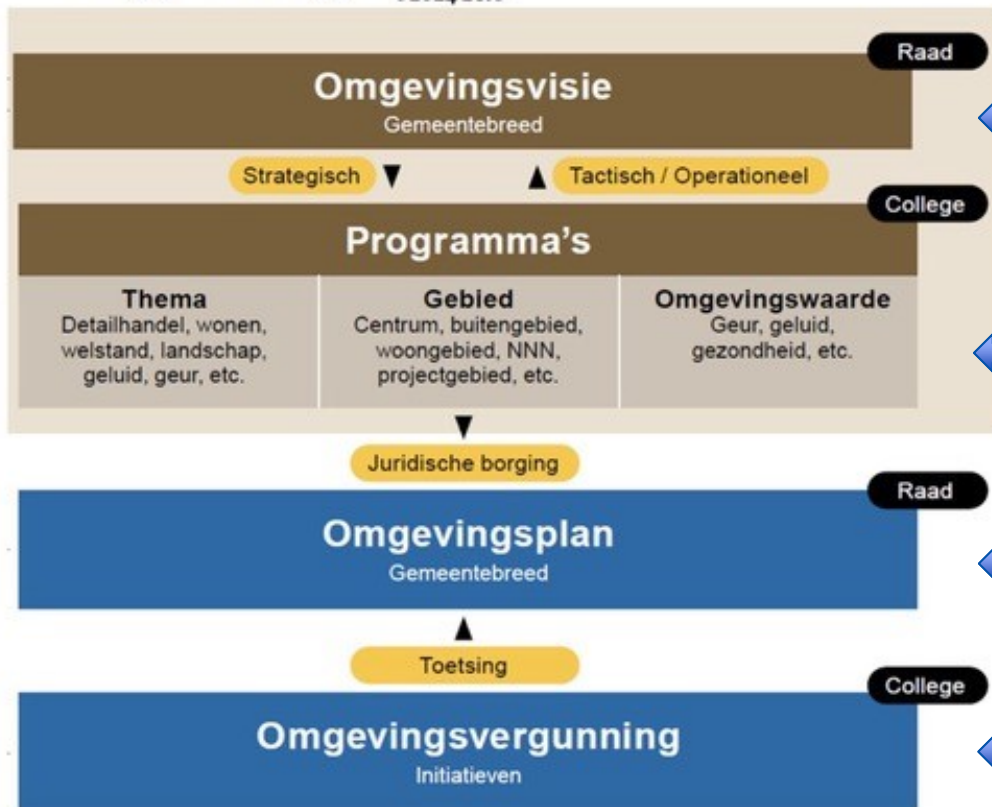
2. Waarom een omgevingsprogramma GROEN?

Verschillen groenvisie vs omgevingsprogramma groen

- Bouwstenen voor de nw op te stellen omgevingsvisie
- Systematiek (borging)
- Meetbaarheid en controleerbaarheid
- Participatie
- Input voor omgevingsplan

Omgevingswet

©2024 BRO

Omgevingsvisie Waterland 2030

Omgevingsprogramma Groen

regels voor de fysieke leefomgeving
Het vervangt de vroegere bestemmingsplannen, APV en andere verordeningen.

officiële toestemming van de overheid voor activiteiten die impact hebben op de fysieke leefomgeving

Opeenvolging plannen

1. Omgevingsvisie (doelen)

al vastgesteld (raad)

2. Omgevingsprogramma groen (beleid)

nu bespreken (vaststellen college)

3. Uitvoeringsplannen (effect buiten)

nog opstellen samen met de kernraden/inwoners

3. *Kaders omgevingsprogramma groen*

Doel:

Richting geven aan inrichting, beheer en ontwikkeling van het groen, met samenhang tussen:

- Europees;
- Landelijke;
- Provinciale;
- Regionale;
- Lokale ambitie (omgevingsvisie)

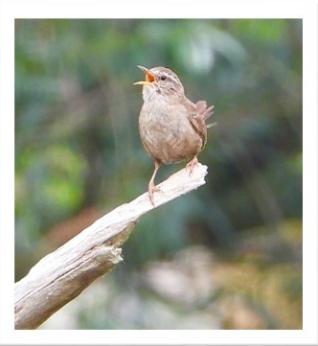
De kaders geven de gemeente de opdracht om een eigen, samenhangende uitwerking te maken binnen het Omgevingsprogramma Groen.

Zelfde *budget en onderhoudsniveau!*

Kaders en doelen uit vastgestelde omgevingsvisie vertaald **samengevat in twee kernwoorden:**

VERSTERKEN BIODIVERSITEIT

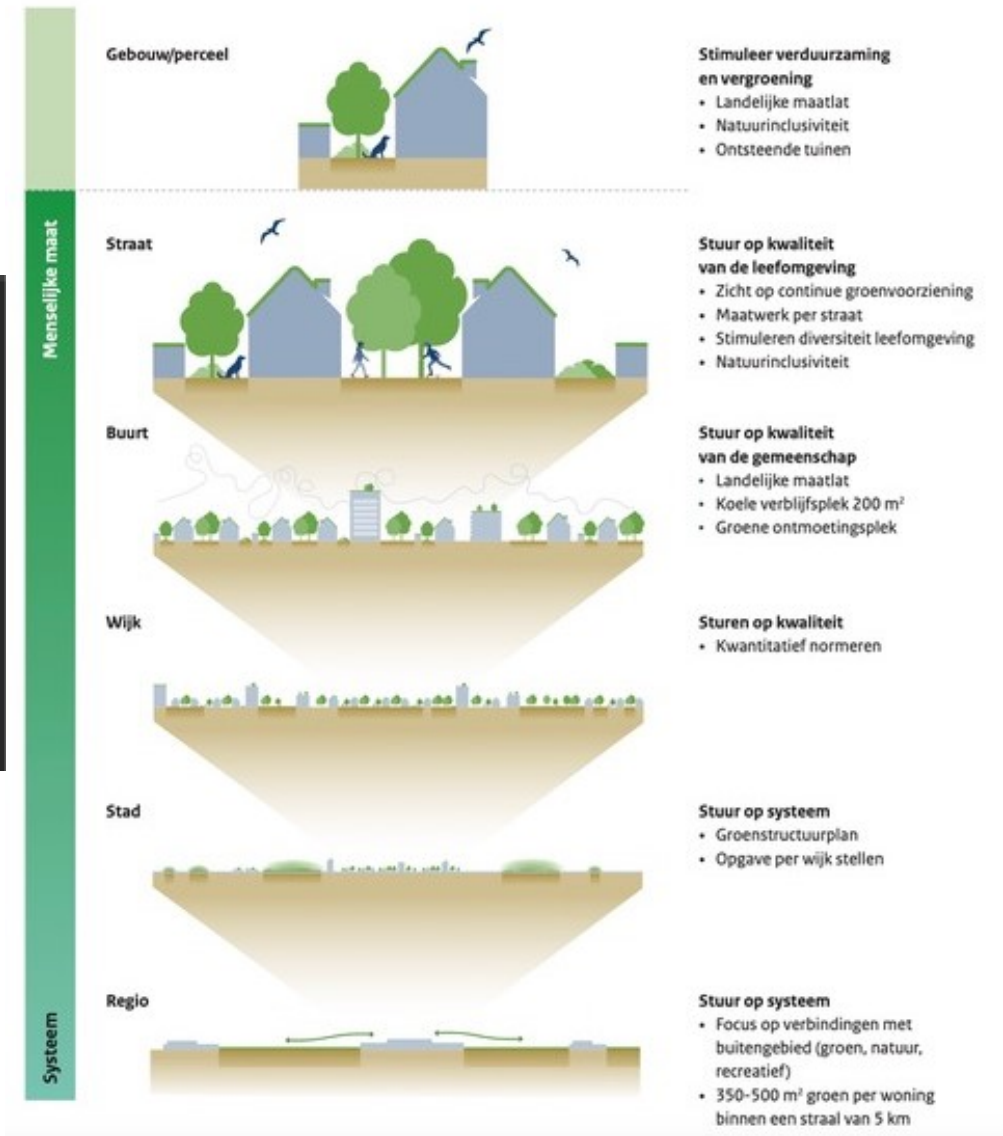
VERGROTEN LEEFKWALITEIT

4. Handreiking = dit programma! Systeembenadering

Rechter foto een voorbeeld. Niet één op één Waterland.

Beleidsuitgangspunten op schaalniveaus:

1. Regio
2. Gemeentebreed (alle kernen)
3. Wijk
4. Straat
5. Gebouw

Regio (niveau 1)

Beleidsuitgangspunten: Regio

1. **Klimaatadaptatie:** toepassen van stresstesten, infiltratiezones en bodemstrategie;
2. Natuur en landbouw: **stimuleren van natuurinclusieve landbouw**, weidevogelbeheer en ecologische netwerken waar de gemeente daar aan bij kan dragen;
3. Groenstructuren: versterken van **groenstructuren en inpassing bij woningbouw**;
4. Hittestress en dorpsvergroening: **tegengaan van hittestress** en vergroening van kernen.

Gemeentebreed (niveau 2)

Beleidsuitgangspunten: gemeentebreed

1. **Behouden, versterken** en ontwikkelen van groenblauwe structuren, hoofdgroenstructuren, ecologische bermen en oevers.
2. Monumentale en **waardevolle bomen** behouden.
3. Iedere bewoner zicht heeft op **3 bomen, 30 % bedekking** (schaduw) en binnen **300 meter** een koelteplek bereikbaar binnen de bebouwde kom dit als streefwaarde voor in elk geval alle nieuwe wijken*.
4. Bij nieuwbouw **minimaal 1 solitaire boom** (van de drie) van de 1e grootte per 5 woningen.
5. Bestaande **groenvlakken behouden** en waar nodig kwalitatief verbeteren.
6. Nieuwe ontwikkelingen richten zich op **één samenhangend groenblauw netwerk**.
7. Groene vlakken (gras, heesters, bosplantsoen, enz.) **multifunctioneel inrichten**: natuur, recreatie, waterbeheer en verkoeling.
8. Beplanting met aandacht voor biodiversiteit en **inheemse soorten**.
9. Zonnepanelen/bladval/lichtinval e.d. benoemen. **Geen kap/snoei t.b.v. verbeteren lichtinval** in woning/zonnepanelen.
10. Verdere uitwerking van het onderhoud niveau vind plaats via **eigen uitvoeringsprogramma's**, waarbij integraal geparticipeerd wordt.
11. Er worden geen (beschermde) **bomen gekapt** indien er geen directe aantoonbare reden voor is.
12. Er wordt gestreefd naar het gebruik van **duurzame materialen** en een klimaatbestendige inrichting.

** De wijk Galgeriet is al in aanbouw, deze regel kan niet meer worden vereist, in de plannen voor oa KEBO is een overgangsplan en wordt bepaald hoe deze regel toegepast wordt. In alle nieuw op te starten ontwikkelingen is deze norm leidend*

3 + 30 + 300
regel

Wijk (niveau 3)

Beleidsuitgangspunten: wijk

1. Per wijktypologie is een vastgestelde **groennorm**. Deze groennorm mag niet afnemen (ijkpunt 2025) en waar die niet op orde is moet deze worden aangevuld;
2. **Particulier groen** op en in de tuinen en erven wordt aangemoedigd om het groene karakter te behouden en versterken (**ontstenen**);
3. Ontwerpen worden getoetst aan groene **kwaliteit en functionaliteit**.
4. Natuurinclusieve renovatie en na-isolatie: Bij het na-isoleren, renoveren of aanpassen van bestaande gebouwen wordt aantoonbaar rekening gehouden met **beschermde gebouwgebonden soorten**. De werkzaamheden worden alleen uitgevoerd wanneer aanwezige verblijfplaatsen worden behouden, gecompenseerd of verbeterd, en wanneer verstoring tijdens kwetsbare perioden wordt voorkomen.
5. **Open landschap** koesteren - Doorzichten naar het omliggende veenweidegebied behouden de open ruimtelijke structuur en dorpsidentiteit.
6. Kwaliteit van de openbare ruimte - De openbare ruimte wordt **aantrekkelijk en functioneel** ingericht, met aandacht voor groen, water en recreatie, om de leefbaarheid te bevorderen.

Groennorm per wijktype

Wijken in Monnickendam			
wijknaam	Wijktype	Huidig % groen 2025 (bron klimaateffect atlas)	Streefwaarde obs GIOS (Bron GIOS)
Ooster Ee	Bloemkoolwijk	38,5	34% - 42%
Binnengouw	Bloemkoolwijk	44	34% - 42%
Buitengouw	Bloemkoolwijk/villa	27	34% - 42%
t Spil	Bedrijven	32	25% - 32%
Markgouw	Tuinstad laagbouw	35	35% - 40%
Ringhemmen	Naoorlogse wijk / bloemkool	39,5	32% - 40%
Oranjewijk	Naoorlogse wijk	22,5	32% - 40%
Monnickendam	Mix aan wijktypen	54	
Galgeriet	Bedrijven	Wordt omgevormd tot woonwijk	25% - 32%

	Dorpen			
	Wijknaam	Wijktype	Huidig % groen 2025 (bron klimaateffect atlas)	Streefwaarde obs GIOS (Bron GIOS)
	Marken	Geen wijktype	36%	Geen streefwaarde
	Watgang	Geen wijktype	26%	Geen streefwaarde
	Broek in Waterland	Geen wijktype	31,6%	Geen streefwaarde
	Uitdam	Geen wijktype	20,4%	Geen streefwaarde
	Zuiderwoude	Geen wijktype	25%	Geen streefwaarde
	Ilpendam	Geen wijktype	31%	Geen streefwaarde
	Katwoude	Geen wijktype	29%	Geen streefwaarde
	De Purmer	Geen wijktype	nvt	Geen streefwaarde
	Overleek	Geen wijktype	nvt	Geen streefwaarde

Straat (niveau 4)

Beleidsuitgangspunten: straat

1. **Zicht op groen** – vanuit de woningen en in de openbare ruimte is continu zicht op groen.
2. Straatmaatwerk - inrichting past bij het **karakter van de straat** en de bewoners.
3. Groene **diversiteit** – variatie en hoogte in planten, struiken en bomen bevordert biodiversiteit en leefbaarheid.
4. **Natuurinclusief bouwen** - groene daken, gevels, nestkasten en wateropvang stimuleren natuurbeleving.
5. **Bewonersinitiatieven** – bewoners en kernraden worden betrokken bij straatgroen en projecten, ondersteund door de gemeente.
6. Basiskwaliteit Natuur (BKN) - groen wordt zo beheerd dat algemene **inheemse planten- en diersoorten** kunnen blijven of terugkeren.

Gebouw (niveau 5)

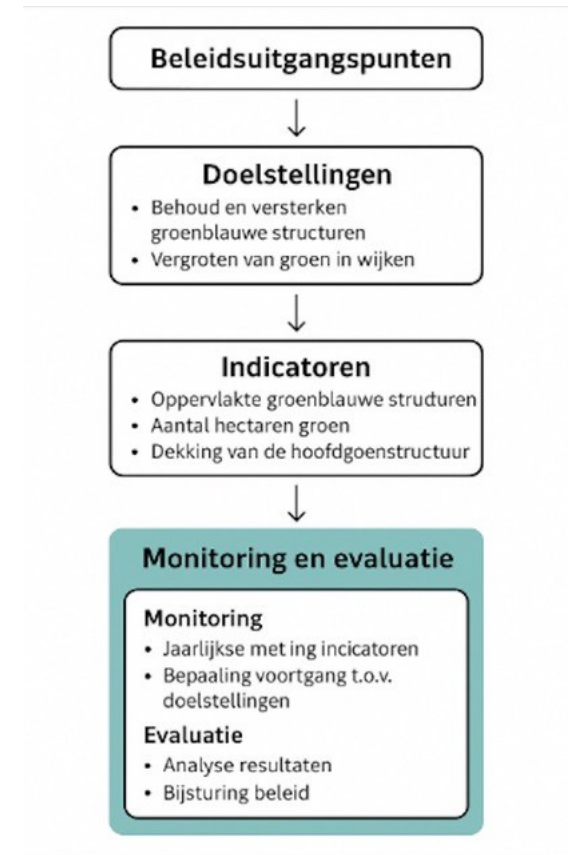
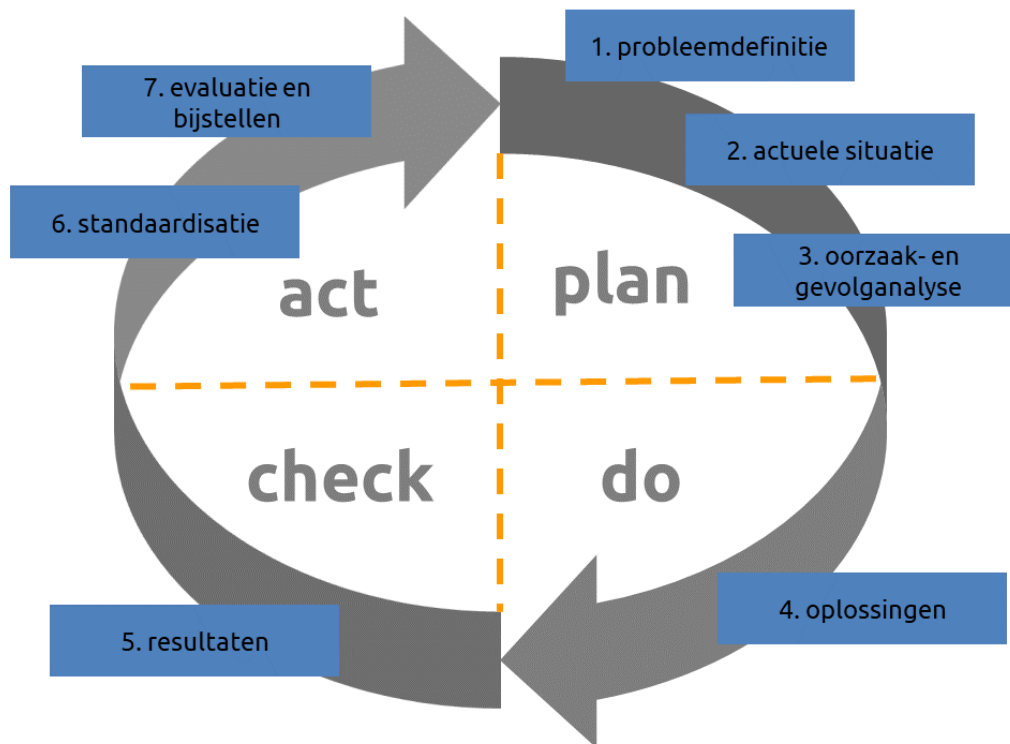
Beleidsuitgangspunten: gebouw

1. Gebouwen worden ontwikkeld en gerenoveerd volgens de **landelijke maatlat*** voor klimaatadaptief bouwen. Zo wordt wateroverlast voorkomen, hittestress verminderd en biodiversiteit bevorderd.
2. Bij **nieuwbouw en renovatie** worden groene daken, gevels, nestvoorzieningen en natuurlijke begroeiing geïntegreerd. Dit versterkt de biodiversiteit en verbetert de leefkwaliteit.
3. **Bestaande bomen** blijven **behouden** en worden geïntegreerd in het te ontwikkelen plan.
4. **Waterbeheer op eigen terrein** - gebouwen dragen bij aan klimaatbestendigheid door opvang en verwerking van regenwater op eigen terrein, bijvoorbeeld via regentuinen, wadi's en doorlatende verharding.
5. **Ontsteende tuinen** ten behoeve van biodiversiteit en klimaatadaptatie stimuleren waterinfiltratie, vermindert hittestress en bevordert biodiversiteit door het gebruik van groene en inheemse beplanting.
6. **Educatie en Bewustwording** - Ontwikkelaars, bewoners en recreanten worden geïnformeerd over de voordelen en toepassingen van klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen via informatievoorziening door de gemeente.

5. Groenprogramma (meetbaar)

Schaalniveau	Beleidsuitgangspunt	Doel	Meetbare indicator ('25)
Gemeentelijk niveau	Hoofdgroenstructuur behouden en versterken (lijnen/punten / vlakken)	Samenhangend groenblauw netwerk, ecologische continuïteit	Areaal hoofdgroen blijft gelijk of is groter geworden,
Wijkniveau	Behouden en versterken wijkidentiteit	Behoud en herkenbaarheid van de wijk	Voldoen aan groennorm van wijktype 3-30-300 regel
Straatniveau	Groen nabij woningen (zicht, biodiversiteit en variatie)	Directe natuurbelevens en leefkwaliteit	75% woningen met zicht op groen
Gebouwniveau	Klimaat adaptief en natuurinclusie bouwen	Verminderen hittestress, wateroverlast en verbetering biodiversiteit	aantal sts nestvoorzieningen gebouwgebonden soorten toegenomen

6. Monitoring en evaluatie

7. Participatie

- Samenwerking
- Bewonersinitiatieven

8. Hoe nu verder?

- Informeren Kernraden (afgelopen dinsdag)
- Vaststelling door college van B&W 9 december
- RID en definitieve versie Omgevingsprogramma aangeboden aan Raad
- Bekendmaking via o.a. de gemeentelijke website
- **Uitvoeringsplannen opstellen** met kernraden/inwoners (Hoe gaat het er buiten uit zien?).....

Vragen?